

Europarådet

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna och avstyrker motionerna.

I betänkandet finns en reservation (SD).

Behandlade förslag

Redogörelse 2015/16:ER1 Från Sveriges delegation vid Europarådets parlamentariska församling.

Tre yrkanden i en följdmotion.

Ett yrkande i en motion från allmänna motionstiden 2015/16.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Redogörelsens huvudsakliga innehåll.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Europarådet	5
Reservation	8
Åtgärder för att motverka terrorism, diskriminering av kristna samt erkännande av folkmord, punkt 2 (SD)	8
Särskilt yttrande	11
Åtgärder för att motverka terrorism, diskriminering av kristna samt erkännande av folkmord, punkt 2 (L, KD)	11
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	12
Redogörelsen.....	12
Följdmotionen	12
Motion från allmänna motionstiden 2015/16	12

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Redogörelse till riksdagen 2015/16:ER1 Från Sveriges delegation vid Europarådets parlamentariska församling

Riksdagen lägger redogörelse 2015/16:ER1 till handlingarna.

2. Åtgärder för att motverka terrorism, diskriminering av kristna samt erkännande av folkmord

Riksdagen avslår motion

2015/16:3361 av Julia Kronlid och Johan Nissinen (båda SD) yrkandena 1–3.

Reservation (SD)

3. Övrigt yrkande

Riksdagen avslår motion

2015/16:495 av Kent Härstedt (S).

Stockholm den 19 maj 2016

På utrikesutskottets vägnar

Kenneth G Forslund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth G Forslund (S), Karin Enström (M), Olle Thorell (S), Julia Kronlid (SD), Pyy Niemi (S), Valter Mutt (MP), Göran Pettersson (M), Birgitta Ohlsson (L), Hans Linde (V), Sofia Damm (KD), Maria Andersson Willner (S), Sotiris Delis (M), Anders Österberg (S), Tobias Billström (M), Ulrika Carlsson i Skövde (C) och Jamal Mouneimne (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utrikesutskottet redogörelsen Från Sveriges delegation vid Europarådets parlamentariska församling (2015/16:ER1), en följdmotion som har väckts med anledning av redogörelsen och en motion från allmänna motionstiden 2015.

Redogörelsens huvudsakliga innehåll

I redogörelsen från Sveriges delegation vid Europarådets parlamentariska församling (PACE) framgår att församlingen under 2015 vid flera tillfällen debatterade migration, flyktingkrisen och kampen mot terrorism. Liksom 2014 stod även Rysslands annektering av Krim och utvecklingen i östra Ukraina högt på dagordningen. Besluten i april 2014 och i januari 2015 att temporärt dra in Rysslands rösträtt samt andra sanktioner mot landet präglade debatten. Under året har vidare oron för flera länders brist på respekt för sina åtaganden inom ramen för medlemskapet i Europarådet ytterligare aktualiserats.

Församlingen antog under året 53 resolutioner, 22 rekommendationer, och två yttranden. Den svenska delegationen deltog i såväl församlings- som utskottsarbete under året.

Utskottets överväganden

Europarådet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna. Utskottet avstyrker motionsyrkanden om åtgärder för att motverka terrorism, diskriminering av kristna samt erkännande av folkmord bl.a. med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation (SD) och särskilt yttrande (L, KD).

Motionen

I motion 2015/16:3361 av Julia Kronlid och Johan Nissinen (båda SD) yrkande 1 anförs att regeringen med anledning av PACE:s rekommendation 2084 ska ta initiativ till upprättandet av bi- eller multilaterala avtal om utfärdande av diplomatiska garantier för konventionsenlig behandling vid utvisning av misstänkta eller dömda personer. I yrkande 2 uppmanar 25 motionärerna riksdagen att följa PACE:s resolution och erkänna Daishs terrorkampanj i Irak och Syrien mellan 2012 och 2015 som folkmord. Vidare vill Sverigedemokraterna i yrkande 3 att regeringen intensifierar sitt arbete med att förebygga och bekämpa diskriminering och hatbrott mot kristna även i Sverige. I motionsyrkandet resoneras även om trakasserier av kristna på 30 asylboenden i Sverige.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar delegationens redogörelse för verksamheten inom ramen för Europarådets parlamentariska församling (PACE) under 2015 och det arbete som bedrivits under året. Utskottet konstaterar att Europarådet grundar sitt arbete på tre kärnområden: främjande av mänskliga rättigheter, rättsstatens principer och det demokratiska samhällsstyret. Utskottet noterar att under 2015 debatterade församlingen vid flera tillfällen migration, flyktingkrisen och kampen mot terrorism. Liksom 2014 stod också Rysslands annektering av Krim och utvecklingen i östra Ukraina högt på dagordningen. Besluten i april 2014 och i januari 2015 att temporärt dra in Rysslands rösträtt samt andra sanktioner mot landet har präglat debatten. Vidare har oron för flera länders brist på respekt för sina åtaganden inom ramen för medlemskapet i Europarådet ytterligare aktualiserats.

Med anledning av ett motionsyrkande om att upprätta avtal för utfärdande av diplomatiska garantier för konventionsenlig behandling vid utvisning av misstänkta eller dömda personer kan utskottet notera att församlingen i januari

2016 antog en rekommendation där bl.a. avtal med tredje land tas upp.¹ Utskottet konstaterar att enligt internationella åtaganden som Sverige är bundet av får en person inte utvisas, överföras eller utlämnas till ett land om det innebär en risk för att personen i fråga utsätts för dödsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Detta är ett absolut hinder enligt Europakonventionens artikel 3 och FN:s tortyrkonvention. Som Europakonventionens bestämmelse tillämpas av Europadomstolen innebär den att avvisning, utvisning eller utlämning till ett land där personen löper risk att utsättas för behandling i strid med bestämmelsen kan utgöra ett brott mot konventionen. Frågor om diplomatiska garantier har bl.a. behandlats av Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter, FN:s rapportör i tortyrfrågor och konstitutionsutskottet (bet. 2001/02:KU20 och bet. 2005/06:KU2).

Utskottet är inte berett att i detta sammanhang tillstyrka förslag om att regeringen med anledning av Europarådets rekommendation ska ta initiativ till upprättande av avtal om utfärdande av diplomatiska garantier i enlighet med motionsyrkandet.

Vidare anförs i ett motionsyrkande att riksdagen med anledning av församlingens resolution 2091 ska erkänna Daishs terrorkampanj i Irak och Syrien mellan 2012 och 2015 som folkmord. Utskottet noterar att Europarådets parlamentariska församling i januari 2016 antog resolution 2091 som handlar om utländska kombattanter i Syrien och Irak. Utskottet har nyligen, i ett betänkande om Mellanöstern och Nordafrika (bet. 2015/16:UU12), fördjupat behandlat frågor med koppling till utvecklingen i Irak och Syrien inklusive yrkanden om att erkänna folkmord. Utskottet hänvisar vad gäller denna fråga till de ställningstaganden som redovisas i utskottets betänkande 2015/16:UU12.

Vad gäller ett motionsyrkande om att regeringen ska intensifiera sitt arbete med att förebygga och bekämpa diskriminering och hatbrott mot kristna även i Sverige kan utskottet konstatera att målet för regeringens insatser mot diskriminering är ett samhälle fritt från diskriminering. Området omfattar åtgärder för att förebygga diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Andra frågor som är kopplade till detta område är åtgärder mot rasism, homofobi och andra liknande former av intolerans. Utskottet noterar att regeringen på sin webbplats för mänskliga rättigheter framhåller att man arbetar aktivt för principen om alla människors lika värde såväl i Sverige som i olika internationella sammanhang. Åtgärder genomförs bl.a. inom ramen för jämställdhetspolitiken, integrationspolitiken och funktionshinderspolitiken. Utskottet framhåller att åtgärder som syftar till att förebygga och motverka diskriminering är grundläggande i en demokrati och konstaterar att det är

¹

Recommendation 2084 Foreign fighters in Syria and Iraq.

konstitutionsutskottet som i riksdagen bereder ärenden om religionsfrihet i Sverige. Utskottet kan dock i sammanhanget även påminna om sitt tidigare ställningstagande om att förföljelsen av kristna minoriteter i bl.a. Mellanöstern och Nordafrika måste upphöra (bet. 2014/15:UU15).

I motionsyrkandet resoneras även specifikt om trakasserier av kristna på asylboenden i Sverige. Utskottet betonar att det är oacceptabelt att människor som sökt asyl i Sverige utsätts för hot, trakasserier och våld på grund av etnicitet, religion eller sexuell läggning – eller av annat skäl. Alla asylsökande ska kunna känna sig trygga under sin vistelse i Migrationsverkets boenden. Utskottet noterar att justitie- och migrationsminister Morgan Johansson i ett svar på en skriftlig fråga (fr. 2015/16:788) redovisar vilka åtgärder som vidtas för att komma till rätta med att asylsökande trakasseras på grund av sin tro. Utskottet noterar även att regeringen arbetar med att ta fram en nationell plan mot rasism och hatbrott.

Avslutningsvis konstaterar utskottet att deltagande i internationella processer är en möjlighet för ledamöter att skapa opinion för svenska synsätt i internationella sammanhang och även en möjlighet att i den nationella kontexten i direkt kontakt med väljarna återspegla de opinioner som finns i omvärlden. Utskottet anser att riksdagens parlamentariska delegationer bör verka för demokrati och mänskliga rättigheter och arbeta för att stärka parlamentets roll. Utskottet bedömer att den svenska delegationen vid Europarådets parlamentariska församlings arbete under 2015 har återspeglat dessa kärnvärden och uppmanar delegationen att fortsätta med detta arbete.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 2015/16:3361 yrkandena 1–3 och föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

Utöver de yrkanden som behandlats tidigare i detta betänkande finns förslag i en motion som är föremål för förenklad motionsbehandling enligt de riktlinjer som riksdagen har fastslagit med anledning av Riksdagskommitténs betänkande 2005/06:RS3 och i enlighet med promemorian Förenklad motionsbehandling under valperioden 2014–2018 som utrikesutskottet fastställde i oktober 2014. Utskottet har vid en genomgång och beredning funnit att motion 2015/16:495 inte kan vara aktuell för något tillkännagivande från riksdagen. Efter denna behandling avstyrker ett enigt utskott motionen.

Reservation

Åtgärder för att motverka terrorism, diskriminering av kristna samt erkännande av folkmord, punkt 2 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:3361 av Julia Kronlid och Johan Nissinen (båda SD) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

I januari biföll Europarådets parlamentariska församling resolution 2091 och rekommendation 2084 om resande stridande i Syrien och Irak. I rekommendationen uppmanas medlemsstaterna att upprätta avtal med tredje land tas för att underlätta återsändning av misstänkta och dömda terrorister.

Även om utländska medborgare i Sverige skulle dömas för deltagande i terror och folkmord finns risk att gärningsmännen inte utvisas eftersom Sverige upprätthåller principen om non-refoulement dvs. att vi inte utvisar personer till länder där de kan utsättas för tortyr eller kränkande behandling. Detta är i sig en sund princip i enlighet med Europakonventionen, men vi kan samtidigt inte tillåta att Sveriges välfärdsstat utnyttjas av terrororganisationen IS/Daishs soldater, som aktivt arbetar för att jämna den med marken.

I målet Abu Qatada mot Storbritannien hävdade gärningsmannen att utvisningen till Jordanien inte kunde verkställas eftersom han skulle utsättas för tortyr i hemlandets fängelse. Att tortyr är vanligt förekommande i jordanska fängelser var ostridigt i målet. Verkställighet accepterades ändå av Europadomstolen eftersom Jordanien utfärdade en diplomatisk garanti om human behandling av gärningsmannen. Domstolen har vid flera tillfällen avvisat sådana garantier eftersom de inte ansetts trovärdiga, men i fallet accepterades dessa bl.a. eftersom garantierna var transparenta och detaljerade och utfärdade av högsta myndighet och eftersom det fanns mekanismer för kontroll och uppföljning av deras efterlevnad. Fallet visar att verkställighet i liknande fall är möjlig.

Det är moraliskt oförsvarbart att ge några av världens mest förkastliga förbrytare fristad i Sverige eftersom många misstänka på grund av bristande utredningsmöjligheter inte kommer att kunna åtalas här men samtidigt inte kan utvisas för att ställas inför rätta i hemlandet. Det är dessutom djupt orättfärdigt att svenska skattebetalare, och i vissa fall anhöriga till terrorismens offer,

tingas finansiera högklassig sjukvård, ett liv på försörjningsstöd och etableringsbidrag eller i bästa fall fängelse för terrorister.

Sverige bör därför följa Europarådets parlamentariska församlings resolution. Sverigedemokraterna menar att regeringen måste ta initiativ till upprättande av bi- eller multilateralt ramavtal om utfärdande av diplomatiska garantier för en konventionsenlig behandling vid utvisning av misstänkta eller dömda personer.

Vidare konstaterar vi att terrororganisationen Daishs systematiska förföljelse mot etniska och religiösa minoriteter, i och omkring de områden de kontrollerar, med rätta har chockerat omvärlden. Terrororganisationen har exempelvis kidnappat hundratals kristna assyrier och tvingat dem att leva under ett fruktansvärt förtryck i sitt egenhändigt utropade kalifat. Daishs soldater har försatt ett stort antal yazidiska kvinnor i sexuellt slaveri medan männen dödas och dumpats i massgravar.

Vi menar att målet med Daishs terrorkampanj är att förinta de kristna och yazidiska minoriteternas historia, deras religiösa identitet och allt som dessa grupper har kvar av sitt nästan 2000-åriga kulturarv.

Artikel 6 i Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen definierar folkmord som var och en av följande gärningar förövad i avsikt att helt eller delvis förgöra en nationell, etnisk, rasmässigt bestämd eller religiös folkgrupp som sådan, nämligen

- (a) att döda medlemmar av folkgruppen
- (b) att tillfoga medlemmar av folkgruppen svår kroppslig eller själslig skada
- (c) att uppsåtligen påtvinga folkgruppen levnadsvillkor som är avsedda att medföra dess fysiska undergång helt eller delvis
- (d) att genomföra åtgärder som är avsedda att förhindra födelser inom folkgruppen
- (e) att med våld överföra barn från folkgruppen till en annan folkgrupp.

Det råder ingen tvekan om att Daishs gärningar i Irak och Syrien uppfyller dessa kriterier.

Därför måste Sveriges riksdag visa sitt otvetydiga stöd för Daishs offer, följa PACE:s resolution och erkänna Daishs terrorkampanj i Irak och Syrien mot kristna/araméer (syrianer, kaldéer, assyrier och melkiter) armenier, kurder och yazidier och andra etnoreligiösa minoriteter som folkmord och tillkännage detta för regeringen.

Avslutningsvis konstaterar vi att religionsfriheten är en grundläggande mänsklig rättighet fastslagen i FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna, Europakonventionen, EU:s rättighetsstadga och den svenska regeringsformen. Även om andra religiösa grupper på olika platser i världen också är utsatta, är kristna världens mest förföljda grupp globalt sett. Situationen för kristna i Sverige är långt bättre än i många andra länder, men vi måste ändå vara uppmärksamma på, och beredda att agera, när kristnas rättigheter kränks här i Sverige. Under de senaste åren har ett oroande antal attacker mot kyrkor ägt

rum, och en ny trend inom hatbrotten mot kristna har dessutom slagit rot, nämligen trakasserier på asylboenden mot kristna och andra personer som tillhör religiösa minoriteter i Mellanöstern. Vi menar att den här nya trenden är extra allvarlig eftersom kristna asylsökande många gånger har lämnat sina hemländer på grund av religiöst motiverat förtryck, t.ex. från Daish. Totalt ökade antalet hatbrott i Sverige mot kristna med 75 procent mellan 2013 och 2014 enligt en rapport från Brottsförebyggande rådet.

I januari 2015 biföll Europarådets parlamentariska församling resolution 2036 Tackling intolerance and discrimination in Europe with a special focus on Christians, vilken behandlar olika former av diskriminering och hatbrott mot kristna. Med anledning av resolutionen vill Sverigedemokraterna därför att regeringen intensifierar sitt arbete med att förebygga och bekämpa diskriminering och hatbrott mot kristna även i Sverige.

Särskilt yttrande

Åtgärder för att motverka terrorism, diskriminering av kristna samt erkännande av folkmord, punkt 2 (L, KD)

Birgitta Ohlsson (L) och Sofia Damm (KD) anför:

Vad gäller erkännande av folkmord i Irak och Syrien konstaterar vi att utskottet i detta betänkande hänvisar till de ställningstaganden som redovisas i betänkande 2015/16:UU12 Mellanöstern och Nordafrika. Vi påminner om att Liberalerna och Kristdemokraterna i betänkande 2015/16:UU12 har reserverat sig i frågan om erkännande av folkmord.

Vi anser att Sveriges regering bör erkänna den etniska och religiösa utrensningen på kristna (syrianer, kaldéer, assyrier och melkiter), armenier, mandéer, yazidier och andra etnoreligiösa minoriteter i Irak och Syrien som folkmord. Vi anser också att regeringen bör verka för ett sådant erkännande av FN:s säkerhetsråd.

När det gäller trakasserier av kristna på asylboenden i Sverige vill vi betona vikten av att regeringen snarast återkommer med förslag på konkreta åtgärder för att säkerställa att alla människor som sökt asyl i Sverige ska kunna känna sig trygga under sin vistelse i Migrationsverkets boenden.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Redogörelsen

Redogörelse 2015/16:ER1 Från Sveriges delegation vid Europarådets parlamentariska församling.

Följdmotionen

2015/16:3361 av Julia Kronlid och Johan Nissinen (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen med anledning av rekommendation 2084 ska ta initiativ till upprättande av bi- eller multilaterala avtal om utfärdande av diplomatiska garantier för en konventionsenlig behandling vid utvisning av misstänkta eller dömda personer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att med anledning av resolution 2091 erkänna IS/Daishs terrorkampanj i Irak och Syrien mellan 2012 och 2015 som folkmord och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska intensifiera sitt arbete med att förebygga och bekämpa diskriminering och hatbrott mot kristna och tillkännager detta för regeringen.

Motion från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:495 av Kent Härstedt (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige omedelbart bör ansluta sig till Europarådets konvention om manipulation av sport och tillkännager detta för regeringen.